

Bartoněk, Antonín

[Hiller, Stefan; Panagl, Oswald. Die frühgriechischen Texte aus mykenischer Zeit: zur Erforschung der linear B-Tafeln]

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. E, Řada archeologicko-klasická. 1981, vol. 30, iss. E26, pp. 165-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/109920>

Access Date: 17. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

a Jn 829 (267); nejbohasznější knósská tabulka As 1516 má 310 znaků. Nejděším nápisem na fragmentech keramiky je thébský úlomek Z 839 s 13 znaky.

Výsledky této analýzy stavějí do správnějších proporcí globální početní údaje o lineárních B textech: z jednotlivých nalezišť. A zejména pak poskytují důležitý argument proti nesprávným tendencím, které se často objevují v pracích lingvistů, historiků a archeologů, kteří nejsou specialisty v mykénologii. Ti se často nechávají ovlivňovat jednak větším stářím knósských tabulek, jednak jejich větším počtem k tomu, aby je kladli na první místo i z hlediska jejich informační hodnoty.

Antonín Bartoněk

Stefan Hiller—Oswald Panagl: *Die frühgriechischen Texte aus mykenischer Zeit*. Erträge der Forschung, Band 49. Darmstadt, Wiss. Buchgesellschaft 1976. Stran 353.

Dva mladí rakouští mykénologové ze Salzburgu, archeolog Hiller a lingvista Panagl, vydali velmi cennou příručku obsahující všestranný úvod do problematiky lineárních B textů, jejich interpretace a závěrů z nich plynoucích. Práce je rozdělena do 31 kapitol, z nichž každá je malou studií věnovanou vždy určitému dílčímu problému. V podstatě se však skládá ze tří hlavních ústrojnějších částí: úvodních kapitol o charakteru textů a jejich jazyku (kap. 1—8), důkladné analýzy jednotlivých sérií tabulek podle jejich obsahu (kap. 9—23) a závěrů vyvozených z rozluštění textů pro různé složky mykénského života (kap. 24—29, na něž pak navazují dvě volněji napojené závěrečné kapitoly).

Práce je uvedena předmluvou nestora rakouských starověkých historiků F. Schachermeyra a jeho určitý vliv lze pozorovat i v některých stanoviscích obou autorů, jako v kladení vzniku lineárního písma B do 16. stol. př. n. l. (tj. ještě beze vztahu k řečtině; srov. str. 31). Důkladná pozornost je věnována mykénské řečtině a její nářeční klasifikaci (str. 78nn.); ta nakonec vyústuje v přijetí recenzentovy koncepce mykénštiny jako určité mykénské koiné (str. 98nn.).

Velmi podnětné jsou kapitoly věnované nejrůznějším tabulkovým skupinám knósským i pylským. Autoři byli často v obtížné situaci, měli-li vybrat z většího počtu hypotéz ty, které se nejvíce blíží pravdě. Podařilo se jim však zhostit se tohoto úkolu se ctí. Neváhají předložit čtenáři různé interpretace nápisných textů, komentují je s přehledem a s citem pro uměnost, ale dovedou důsledně zaujmát zásadová stanoviska tam, kde vzniká nebezpečí neseriózního postupu. To platí i o závěrečných přehledech věnovaných životu mykénské společnosti, a zejména pak o 30. kapitole, v níž se vypořádávají objektivně, ale důrazně s kritikou Ventrisova rozluštění (str. 329nn.). Práce je ukončena rozsáhlou kapitolou, obsahující dobře rozčleněný přehled literatury oboru.

Studie St. Hillera a O. Panagla pomohla zaplnit důležitý dluh v oblasti mykénologických bádání a stala se v německy psané odborné literatuře tím, čím je mezi anglicky psanými studiemi Chadwickova kniha *The Mycenaean World*, která vyšla v Cambridge shodou okolností rovněž v roce 1976.

Antonín Bartoněk

Rüdiger Schmitt: *Einführung in die griechischen Dialekte*. Darmstadt, Wiss. Buchgesellschaft 1977. Stran 143.

Profesor university v Saarbrücken R. Schmitt připravil pro řadu odborných úvodů do různých vědních disciplín, které vycházejí v darmstadtské Wissenschaftliche Buchgesellschaft, poměrně sice útlý, ale obsahově velmi hutný přehled současného stavu v oblasti starořecké dialektologie.

Práce se skládá z pěti kapitol. Úvodní kapitola (str. 1—11) obsahuje přehled pramenné problematiky (nápis, literární texty, zprávy gramatiků). 2. kapitola (12—18) pojednává o řeckých písemných systémech: alfabete, kyperském písmě a lineárním písmě B — s přehledy hlavních ortografických pravidel v obou uvedených slabičných písmenech. Ve 3. kapitole (19—25) je nastíněna historie disciplíny s velmi dobrou charakteristikou nejnovějšího vývoje a se seznamem vybrané literatury.